

wtorek, 27.10.2026

Wawel opowiedziany muzyką. Witold Zalewski uczcił 80. rocznicę święceń Karola Wojtyły

Od ponad trzech dekad związany z Katedrą Wawelską, uczestnik papieskich liturgii i jeden z najbardziej rozpoznawalnych polskich organistów. Prof. Witold Zalewski przygotował album, który prowadzi słuchaczy przez najważniejsze miejsca królewskiej świątyni – od Kaplicy Zygmuntowskiej po kryptę św. Leonarda. „Katedra wawelska muzyką organową malowana” powstała z okazji 80. rocznicy święceń kapłańskich Karola Wojtyły, przypadającej 1 listopada 2026 roku.

1 listopada 1946 roku 26-letni Karol Wojtyła przyjął święcenia kapłańskie z rąk kard. Adama Stefana Sapiehy w prywatnej kaplicy Pałacu Arcybiskupów Krakowskich przy ul. Franciszkańskiej 3. Następnego dnia, we wspomnienie Wszystkich Wiernych Zmarłych, sprawował pierwsze Msze święte w krypcie św. Leonarda na Wawelu. Nie żyli już jego rodzice ani brat, a podczas prymicji rodzinę reprezentowała matka chrzestna. Osiemdziesiąt lat później to właśnie historia kapłańskich początków przyszłego papieża stała się inspiracją dla niezwykłego wydawnictwa.

Wawel zajmował w życiu Wojtyły szczególne miejsce jeszcze przed święceniami. Podczas rekolekcji głoszonych w Watykanie w 1976 roku kardynał wspominał swoje młodzińcze doświadczenie Ciemnej Jutrznii w katedrze: śpiew psalmów i kolejno gaszone świece. „Tamto było jedyne w swoim rodzaju” – wspominał po latach. Opowieść tę przywołuje w książeczce towarzyszącej płycie ks. prof. Jacek Urban, dziekan Kapituły Metropolitalnej w Krakowie.

Album Zalewskiego jest pomyślany jak muzyczne zwiedzanie Katedry Wawelskiej, a zarazem podróż przez rok liturgiczny. Otwierają go Fantazja „Wawel” Aleksandra Namysłowskiego i uroczysty „Pochód do Katedry” Feliksa Nowowiejskiego. Dalej słuchacz trafia do Kaplicy Zygmuntowskiej przy dźwiękach maryjnej przygrywki Józefa Surzyńskiego, odkrywa bożonarodzeniową „Pastorałkę” Wincentego Rychlinga i zatrzymuje się przed Czarnym Krzyżem św. Jadwigi. Wielki Post przywołują „Gorzkie żale” Stanisława Moniuszki, a Wielkanoc – preludium „Wesoły nam dzień dziś nastał” Mieczysława Surzyńskiego.

Muzyczna wędrówka prowadzi następnie przez konfesję św. Stanisława i krypty katedralne, w tym kryptę św. Leonarda, aż po kaplicę z relikwiami Jana Pawła II. Jej finałem jest Fantazja na temat hymnu „Boże, coś Polskę” Jana Gawlasa, poprzedzona wirtuozowską Toccata fis-moll Mieczysława Surzyńskiego. Na płycie znalazło się 12 kompozycji polskich twórców, trwających łącznie niemal godzinę.

Co ciekawe, ta muzyczna opowieść o Wawelu została nagrana w Wadowicach – rodzinnym mieście Karola Wojtyły. Sesje odbyły się 21–24 czerwca 2026 roku na nowych organach kościoła św. Piotra Apostoła, zbudowanych rok wcześniej przez firmę Zych. Instrument liczy 46 głosów. Sama świątynia powstała jako wotum wdzięczności za wybór Karola Wojtyły na papieża i jego ocalenie po zamachu z 1981 roku. W ten sposób historia Wadowic i Krakowa spotyka się również w brzmieniu albumu.

Witold Zalewski pełnił funkcję pierwszego organisty Katedry Wawelskiej w latach 1995–2026. Grał podczas liturgii sprawowanych przez Jana Pawła II na Wawelu, w Łagiewnikach i na krakowskich Błoniach. Koncertował m.in. w katedrze Notre-Dame w Paryżu, katedrze św. Patryka w Nowym Jorku oraz w Sydney i Tokio. Jest profesorem Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, a w 2011 roku otrzymał papieskie odznaczenie „Pro Ecclesia et Pontifice”.

Płycie towarzyszy bogato ilustrowana, dwujęzyczna książeczka z historycznymi opracowaniami i fotografiami pochodzącymi m.in. ze zbiorów krakowskiej kapituły katedralnej. Można w niej zobaczyć pamiątkowy obrazek z prymicji Wojtyły w 1946 roku, zdjęcia z jego konsekracji biskupiej w 1958 roku, a także fotografię z pożegnania Jana Pawła II w Krakowie w sierpniu 2002 roku, na której uwieczniono Witolda Zalewskiego z córką. W publikacji znalazły się również teksty ks. prof. Roberta Tyrały i historyka dr. hab. Tomasza Graffa.

Album wydała Fundacja im. Świętej Królowej Jadwigi dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego i Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II. Wydawnictwo promowano już 18 października podczas koncertu w Wadowicach. Jego krakowska prezentacja odbędzie się 20 listopada w Sanktuarium św. Jana Pawła II, w ramach XXI Dni Muzyki Sakralnej im. św. Jana Pawła II, organizowanych przez Archidiecezję Krakowską przy współudziale Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II. Festiwal potrwa od 14 do 28 listopada w Krakowie i całej Archidiecezji Krakowskiej.